

# **Promo-LEX constată păstrarea tendinței de utilizare a resurselor administrative, oferire a cadourilor în perioada electorală pentru alegerile locale generale și insistă pe implementarea tuturor recomandărilor de modificare a legislației formulate de Misiunile de observare**

*Asociația Promo-LEX a prezentat principalele concluzii și recomandări ale Misiunii de Observare a Alegerilor Locale Generale și Parlamentare Noi din 2019, în cadrul unei Conferințe post-electorale „Alegerile Locale Generale 2019 din perspectiva alegerilor incluzive, libere și corecte: provocări și soluții.”*



Misiunea Promo-LEX de Observare atenționează asupra problemelor importante semnalate anterior și care au rămas nesoluționate producând efecte asupra scrutinului din 20 octombrie (3 noiembrie) 2019: incertitudinile privind stabilirea datei alegerilor; lipsa unui mecanism legal clar de prevenire a „migrației artificiale a alegătorilor”; absența unor reglementări explicite privind data începerii turului al doilea de scrutin.

### **Cadrul legal modificat în perioada electorală afectează corectitudinea și previzibilitatea procesului**

Promo-LEX nu poate trece cu vederea faptul că corectitudinea și previzibilitatea procesului electoral a avut de suferit din cauza aprobării de către Parlament a multiplelor modificări la cadrul legal existent (15.08.2019) în perioada electorală.

Mai mult, MO Promo-LEX a constatat că organizarea procesului electoral a fost una complicată și însoțită de incertitudini din cauza aplicării normelor legislative modificate în mod paralel pentru două tipuri de scrutin desfășurate în aceeași

zi.

În privința desfășurării alegerilor parlamentare noi în aceeași zi cu scrutinul local, MO Promo-LEX consideră că CEC urma să fixeze data alegerilor în intervalul 7 septembrie 2019 – 7 octombrie 2019.



### **Candidații independenți au fost defavorizați comparativ cu cei desemnați de formațiunile politice**

Observatorii Promo-LEX au subliniat în nenumărate rânduri faptul că candidații independenți, în special din mun. Chișinău și mun. Bălți, sunt defavorizați comparativ cu cei desemnați de formațiunile politice în procesul de înregistrare, prin obligația de a colecta semnături în susținerea candidaturii lor.

La fel, printre principalele îngrijorări ale Asociației se numără abordările diferențiate ale organelor electorale în tratarea situațiilor similare de înregistrare a concurenților: respectarea cotei de gen în liste consilierilor propuși;

înregistrarea candidaților pe baza procese verbale de desemnare adoptate înainte de termenul legal stabilit; obligativitatea ca pe o listă de subscripție să fie incluse semnături ale susținătorilor care domiciliază într-o singură localitate.

### **Activism sporit al concurenților electorali pe final de campanie**

Concurenții electorali au demonstrat un activism sporit, în special pe finalul campaniei electorale, în același timp, au existat și cazuri de promovare cu tentă electorală înainte de termenul legal. Potrivit MO Promo-LEX, campaniile electorale sunt marcate în continuare de utilizarea resurselor administrative, au fost raportate 191 de cazuri, majoritatea se referă la desfășurarea de întruniri electorale cu angajații unor instituții publice în timpul orelor de muncă. La fel, au fost identificate de observatori cel puțin 34 de cazuri ce pot fi calificate drept oferire de cadouri cu tentă electorală.

Din șirul altor încălcări identificate de observatori mai fac parte: utilizarea publicității electorale cu încălcarea prevederilor legale (171 de cazuri); promovarea candidaților cu utilizarea imaginii unor personalități de peste hotare (10 cazuri); utilizarea imaginii autorităților publice în agitația electorală (10 cazuri); utilizarea violenței în contextul agitației electorale (5 cazuri).



## RAPORT FINAL

Misiunea de observare  
a alegerilor locale generale  
și parlamentare noi  
din 20 octombrie  
(3 noiembrie) 2019

PUBLICAT LA 11 DECEMBRIE 2019

CRISNAVI.2019

Ziua alegerilor marcată de agitație electorală, deficiențe în listele electorale și cazuri de recompense materiale oferite alegătorilor

În urma monitorizării a 794 SV în primul tur de scrutin și a 307 SV în turul II, Observatorii Promo-LEX au raportat 563 de incidente, în descreștere comparativ cu alegerile parlamentare din 24 februarie 2019-1118 incidente.

Totodată, MO Promo-LEX atrage atenția asupra faptului că în cel puțin 18 cazuri observatorilor Misiunii le-a fost limitată observarea liberă a procedurilor electorale, inclusiv obținerea PV de numărare și totalizare a voturilor. Cantitativ, cele mai frecvente incidente au fost: prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în perimetrul de 100 m/în incinta secției de votare (71) și lacune în listele electorale (69).

MO Promo-LEX atenționează, suplimentar, asupra cazurilor de

agitație electorală în ziua alegerilor – 31 și a zvonurilor/situațiilor de recompense materiale oferite alegătorilor – 16 cazuri.

### **Concurenții electorali continuă să nu raporteze toate cheltuielile efectuate în campania electorală**

Misiunea de Observare Promo-LEX constată o situație lacunară la depunerea de către CI a rapoartelor la CECE – doar 6% din cei înregistrați. Totodată, Promo-LEX atenționează asupra necesității de declarare a valorii tuturor donațiilor materiale la bilanța raportului financiar, la compartimentul *rulajele mijloacelor financiare*.

MO Promo-LEX a estimat un cuantum de cel puțin 6 104 594 de lei ca fiind nedeclarați. Astfel, 26 de concurenți electorali au omis reflectarea completă a cheltuielilor efectuate în campania electorală: PSRM, PDM, Blocul ACUM, PPȘ, PUN, PCRM, PL, PN, USB, PPEM, PPR, CI Turturica Natalia, CI Rusu Vasile, PPVP, CI Dandiș Nicolae, PNL, CI Nicolae Balaur, PPM, PPDA, POM, CI Moruz Dumitru, PVE, PAD, CI Valeriu Dragan, PSE, MPA. Dintre aceștia, PSRM nu a raportat cel puțin 3 515 587 de lei, PDM – 844 706 lei, Blocul ACUM – 490 668 de lei, PPȘ – 404 245 de lei.

În continuare, misiunea atenționează că nivelul cheltuielilor estimate (6 104 594 lei) raportat la nivelul celor declarate oficial la CEC (19 726 281 lei) atinge 31%, aceasta fiind cea mai mare pondere comparată cu scrutinele precedente. Astfel în cadrul alegerilor locale generale 2019 am asistat la cel mai redus nivel de transparență a finanțării campaniei electorale din ultimii cinci ani.

### **Migrație artificială a alegătorilor și erori depistate în listele electorale**

Calitatea gestionării Registrului de stat al populației, trezește semne de întrebare în special în contextul alegerilor

locale generale. Astfel, pe lângă creșterea continuă a numărului de alegători în RSA, pe fundalul unui spor natural negativ al populației Republicii Moldova, în listele electorale continuă să existe probleme precum: persoane decedate, atribuirea eronată a alegătorilor, lipsa alegătorilor în listele de bază etc.

La fel, Observatorii Promo-LEX au identificat și la aceste alegeri, cazuri de migrație artificială a alegătorilor. În cel puțin 29 de UAT I au fost identificate minimum câte trei solicitări de înregistrare a reședinței, iar în cel puțin 19 CE I numărul alegătorilor ce au votat pe liste suplimentare este mai mare sau egal cu diferența voturilor dintre primii doi candidați.

### **Scrutin marcat de mesaje discriminatorii și alte forme de intoleranță**

Și acest scrutin s-a remarcat printr-un număr mare de cazuri de utilizare a discursului de ură și instigare la discriminare – 42 de cazuri. Analizând situația din perspectiva tipurilor de exprimare a urii, observăm că cea mai mare incidență o au prejudecățile sexiste, stereotipurile de gen în societate și prejudecățile față de persoanele cu dizabilități mintale.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).



*Misiunii de observare a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie 2019, a fost desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, iar componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Fundația Soros-Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova”.*

**Pentru mai multe informații, contactați:**

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: [inga.stegarescu@promolex.md](mailto:inga.stegarescu@promolex.md)